

Tyko Sallinen

Vinkkejä opettajille – näyttelyyn liittyviä tehtäviä koulutunneille

7.–9.-luokkalaisille ja lukiolaisille

1. MITEN HALUAT TULLA KUVATUKSI?

Tyko Sallinen maalasi mallinsa juuri kuten halusi. Hän ei ollut erityisen kiinnostunut siitä, miten malli itse halusi tulla kuvatuksi. Kaikki eivät pitäneet Sallisen tavasta maalata ihmisiä, eivätkä halunneet hänen malleikseen. Esimerkiksi hänen vaimonsa Helmi saattoi joutua poseeraamaan välillä myös vasten tahtoaan.

Miten itse haluat tulla kuvatuksi? Suunnittele valokuva itsestäsi juuri niin kuin haluat. Mieti kuvauspaikka, valo, kuvakulma, kuvan rajausta (näkykö kuvassa koko vartalo vai vaikkapa pelkkä käsi?), kasvojen ilme, asento ja niin edelleen. Yritä ottaa suunnitteluvaiheessa mahdollisimman paljon erilaisia kuvaan vaikuttavia asioita huomioon.

Vaihtakaa ohjeita pareittain, ja valokuvatkaa toisenne juuri niin kuin haluatte tulla kuvatuksi. Katsokaa kuvia ja keskustelkaa, miltä kuvassa oleminen tuntuu. Miltä tuntuu olla kuvassa, jossa joku muu on tehnyt kaikki kuvausratkaisut? Onko selfiessä helpompi poseerata kuin jonkun muun ottamassa kuvassa?

Onko mielestänne taitelijalla oikeus kuvata mallinsa kuten haluaa vai pitäisikö mallinkin saada ottaa kantaa siihen, miten haluaa tulla kuvatuksi?

2. KESKUSTELUTEHTÄVÄ JA RYHMÄTYÖ TAIDEKÄSITYKSISTÄ

”Tarvitseeko raakuutta hyväksyä taiteeksi?”

Tyko Sallisen taide herätti aikanaan paljon kohuja. Sallisen taidetta kritisoitiin raaoista ja kaunistelemattomista ihmiskuvauksista. Sanottiin, että esimerkiksi Sallisen Mirri-kuvat ”loukkasivat katsojaa”.

Keskustelkaa: Miksi arvelette, että Tyko Sallisen teokset ovat 1900-luvun alussa olleet niin kohuttuja? Oletteko koskaan itse nähneet taideteoksia, jotka olisivat herättäneet teissä vastustusta? Millaisia nämä teokset ovat? Onko niillä jotain yhteistä Tyko Sallisen kohua herättäneiden teosten kanssa? Minkälainen taide on mielestänne hyvää, minkälainen huonoa?

Jakautukaa ryhmiin. Listatkaa ryhmässä kriteerejä hyvälle taiteelle ja huonolle taiteelle. Arvioikaa sitten Tyko Sallisen maalauksia listaamienne kriteereiden avulla. Voitte myös valita muiden taitelijoiden teoksia esimerkeiksi. Huomatkaa, että kriteerit eivät määrittele sitä, mikä on taidetta ja mikä ei ole taidetta, vaan sitä mikä on hyvää ja mikä huonoa taidetta.

TEHTÄVÄT JA VUOSILUOKKIEN 7.-9. OPETUSSUUNNITELMA

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN

Tehtävät liittyvät opetussuunnitelman laaja-alaisen osaamisen kohtiin:

- L1** Ajattelu ja oppimaan oppiminen
- L2** Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
- L4** Monilukutaito

KUVATAIDE

Tehtävät liittyvät yläkoulun kuvataiteen sisältöihin ja tavoitteisiin:

- T1-2** Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu
 - T4-6** Kuvallinen tuottaminen
 - T7-9** Visuaalisen kulttuurin tulkinta
 - T10** Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen
- S1** Omat kuvakulttuurit
 - S2** Ympäristön kuvakulttuurit
 - S3** Taiteen maailmat

TEHTÄVÄT JA LUKION OPETUSSUUNNITELMA

AIHEKOKONAISUUDET

Tehtävät liittyvät opetussuunnitelman aihekokonaisuuksiin:

- Hyvinvointi ja turvallisuus
- Kulttuurien tuntemus ja kansainvälisyys
- Monilukutaito ja mediat

KUVATAIDE

Tehtävät liittyvät kuvataiteen kursseihin:

1. Kuvat ja kulttuuri
3. Osallisena mediassa: median yhteydet taiteeseen ja mediakulttuurit identiteettien rakentajana
4. Taiteen monet maailmat